

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 6To/68/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2210010273
Dátum vydania rozhodnutia: 21. 07. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Katarína Batisová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2020:2210010273.5

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Kataríny Batisovej a sudcov Mgr. Pavla Macháča a JUDr. Jozefa Piknu, v trestnej veci proti obžalovanému V. S., nar. XX.XX.XXXX v O., pre zločin hrubého nátlaku podľa § 190 ods. 1, ods. 3 písm. a) Trestného zákona, o odvolaní prokurátora Okresnej prokuratúry Dunajská Streda proti rozsudku Okresného súdu Dunajská Streda zo dňa 27.01.2020, č. k. 3T/73/2010-419, na verejnom zasadnutí konanom dňa 21.07.2020 v Trnave, takto

rozhodol:

Podľa § 321 ods. 1 písm. d), ods. 2 Trestného poriadku sa napadnutý rozsudok okresného súdu zrušuje vo výroku o treste a spôsobe jeho výkonu.

Na základe § 322 ods. 3 Trestného poriadku sa obžalovaný

V. S. nar. XX.XX.XXXX. v O., trvalé bydlisko W., V. XXXX/XX

odsudzuje

podľa § 190 ods. 3 Trestného zákona, § 36 písm. l), § 38 ods. 3 Trestného zákona a § 39 ods. 2 písm. e) Trestného zákona na trest odňatia slobody vo výmere 3 (tri) roky.

Podľa § 49 ods. 1 písm. a) Trestného zákona sa výkon trestu podmienčne odkladá a podľa § 51 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona sa určuje skúšobná doba s probačným dohľadom na 4 (štyri) roky.

Podľa § 51 ods. 4 písm. a) Trestného zákona sa ukladá obžalovanému povinnosť spočívajúcu v príkaze nepriblížiť sa k poškodenému P. Y., nar. XX.XX.XXXX v O., bytom K. G., na vzdialenosť menšiu ako 5 (päť) metrov a nezdržiavať sa v blízkosti jeho obydlija.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom Okresný súd Dunajská Streda uznal obžalovaného V. S. za vinného zo zločinu hrubého nátlaku podľa § 190 ods. 1, ods. 3 písm. a) Trestného zákona na tom skutkovom základe, že

od presne nezisteného dňa mesiaca február 2009 do 20. júla 2009 v meste Senec a Bratislava a v mieste trvalého bydliska poškodeného P. Y. v K. G. - I. XXX, okres Dunajská Streda, vo viacerých prípadoch osobne aj telefonicky pod hrozbou násillia a hrozbou inej ťažkej umy proti jeho vôli ho nútil na zaplatenie finančnej hotovosti, každý mesiac vo výške 663,87 eur (20.000 Sk) na zabezpečenie jeho osobnej ochrany, k čomu aj došlo, následne v mesiaci jún 2009 na presne nezistenom mieste pri obchodnom dome Avion v Bratislave nútil poškodeného pod hrozbou násillia na dostavbu jeho rodinného domu na ulici V. v W., potom na zdôraznenie svojich vyhrážok poslal na adresu trvalého pobytu poškodeného dňa 04. júla 2009 neznámych mužov, následne sa v presne nezistený deň na nezistenom mieste v Obchodnom dome Polus City Center v Bratislave mu vyhrážal pod hrozbou násillia, aby zaplatil 33.193,91

eur (1.000.000 Sk), ktoré peniaze predstavujú jeho fiktívnu dlžobu, čím P. Y. spôsobil škodu vo výške 3.319,939 eur (100.000 Sk).

Za to obžalovanému okresný súd uložil podľa § 190 ods. 3 Trestného zákona, § 38 ods. 3 Trestného zákona a s použitím § 36 písm. l), § 39 ods. 2 písm. b), písm. d), ods. 4 Trestného zákona trest odňatia slobody v trvaní 3 roky. Podľa § 49 ods. 1 písm. a) Trestného zákona výkon trestu obžalovanému podmienene odložil a podľa § 51 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona určil mu sa skúšobnú dobu s probačným dohľadom vo výmere 4 roky. Podľa § 51 ods. 4 písm. a) Trestného zákona okresný súd uložil obžalovanému povinnosť spočívajúcu najmä v príkaze nepriblížiť sa k určenej osobe na vzdialenosť menšiu ako 5 metrov a nezdržiavať sa v blízkosti obydlija poškodeného P. Y. alebo v určenom mieste kde sa poškodený zdržuje alebo ktoré navštevuje. Napokon podľa § 288 ods. 1 Trestného poriadku okresný súd poškodeného P. Y. so svojím nárokom na náhradu škody odkázal na civilný proces.

Napadnutému rozsudku predchádzal rozsudok zo dňa 11.12.2017, č. k. 3T/73/2010 - 322, ktorým bol obžalovaný V. S. podľa § 285 písm. a) Trestného poriadku oslobodený zo skutku tam uvedenom. A poškodený P. Y. bol podľa § 288 ods. 3 Trestného poriadku odkázaný na náhradu škody na civilný proces.

Uznesením Krajského súdu v Trnave zo dňa 06.11.2018, č. k. 6To/35/2018-341 bol naposledy označený rozsudok podľa § 321 ods. 1 písm. b), písm. c) Trestného poriadku zrušený v celom rozsahu a podľa § 322 ods. 1 Trestného poriadku bola vec vrátená okresnému súdu, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol.

Po zrušení veci a opätovnom vykonaní dokazovania obžalovaný na hlavnom pojednávaní vyhlásil, že je vinný zo spáchania skutku uvedeného v obžalobe a na potrebné otázky odpovedal áno. Preto okresný súd nedoplnil dokazovanie o konfrontácie obžalovaného s poškodeným a svedkyňou P. Y..

Okresný súd u obžalovaného zistil jednu poľahčujúcu okolnosť a to podľa § 36 písm. l) Trestného zákona, že sa obžalovaný priznal ku spáchaniu skutku a svoj čin úprimne oľutoval. U obžalovaného nebola súdom zistená v jeho neprospech svedčiacia príťažujúca okolnosť. Za stavu ustálenia poľahčujúcich a príťažujúcich okolností v pomere 1:0, okresný súd upravoval trestnú sadzbu v zmysle § 38 ods. 3 Trestného zákona a tak prichádzalo do úvahy uloženie trestu odňatia slobody v trestnej sadzbe od 7 rokov až na 10 rokov 2 mesiace.

Okresný súd v súlade so stanoviskom trestnoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky Tpj 55/2016 zo dňa 27.06.2017 prihliadol na vyhlásenie obžalovaného o vine ako na okolnosť odôvodňujúcu mimoriadne zníženie trestu podľa § 39 ods. 2 písm. d), ods. 4 Trestného zákona per analogiam, teda tak ako v prípade konania o dohode o vine a treste. Zároveň s poukazom na správu Národnej kriminálnej agentúry Prezídia policajného zboru zo dňa 13.11.2019 dospel k záveru, že v predmetnej veci sú splnené podmienky na mimoriadne zníženie trestu odňatia slobody aj v zmysle § 39 ods. 2 písm. b) Trestného zákona, nakoľko obžalovaný významnou mierou prispel k objasneniu trestného činu spáchaného v prospech zločineckej skupiny. Okresný súd teda znížil obžalovanému dolnú hranicu trestu odňatia slobody uvedenú v § 190 ods. 3 Trestného zákona (trestná sadzba 7 rokov až 12 rokov) na 3 roky.

Okresný súd mal za to, že podmienčný trest odňatia slobody vo výmere 3 roky so skúšobnou dobou s probačným dohľadom nad správaním obžalovaného vo výmere 4 roky s uložením primeraných povinností spočívajúcich v zákaze nepriblíženia sa k poškodenému na vzdialenosť menšiu ako 5 metrov a nezdržiavania sa v blízkosti obydlija poškodeného, je trestom primeraným, vzhľadom na osobu obžalovaného, osobné pomery a okolnosti spáchaného trestného činu, nakoľko sledovaním správania obžalovaného v skúšobnej dobe podmienčeného odsúdenia je možné pôsobiť na jeho správanie tak, aby sa ďalšej trestnej činnosti nedopustil a splnil súdom uloženú povinnosť.

Poškodeného okresný súd podľa § 288 ods. 1 Trestného poriadku so svojím nárokom na náhradu škody odkázal na civilný proces.

Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie prokurátor a to do výroku o treste. Argumentoval nasledovne:

„S výrokom o treste uloženom obžalovanému sa nestotožňujem. Zastávam názor, že trest, ktorý bol obžalovanému uložený nezodpovedá ustanoveniam Trestného zákona, resp. výrok o treste je v rozpore s ustanovením, ktoré upravuje postup pri znižovaní trestu odňatia slobody pod zákonom ustanovenú dolnú hranicu trestnej sadzby, t.j. v danom prípade s ustanovením § 39 ods. 2 písm. d), ods. 4 Trestného zákona.

Podľa § 39 ods. 4 Trestného zákona v konaní o dohode o uznaní viny a prijatí trestu môže súd uložiť trest odňatia slobody znížený o jednu tretinu pod dolnú hranicu zákonom ustanovenej trestnej sadzby a v prípade trestných činov uvedených v odseku 3 písm. a) trest odňatia slobody nie kratší ako dvadsať rokov.

Zákon za zločin hrubého nátlaku podľa § 190 ods. 1, ods. 3 písm. a) Trestného zákona, za ktorý je trestne obžalovaný stíhaný, dovoľuje uložiť trest odňatia slobody na 7 rokov až 12 rokov.

Ak by súd v danom prípade postupoval pri ukladaní trestu v súlade s ust. § 39 ods. 4 Trestného zákona, bol by najnižší možný trest odňatia slobody, ktorý bolo možné obžalovanému uložiť vo výmere 4 roky a 8 mesiacov. Nižší trest odňatia slobody nebolo možné v súlade s ust. § 39 ods. 4 Tr. zák. uložiť, nakoľko to uvedené ustanovenie vyslovene zakazuje. Keďže ide o trest odňatia slobody presahujúci 3 roky, je zo zákona vylúčené jeho podmienené odloženie na skúšobnú dobu a preto v prípade aplikácie ust. § 39 ods. 4 Tr. zákona prichádzal do úvahy len nepodmienený trest odňatia slobody so zaradením obžalovaného na výkon trestu do príslušného stupňa stráženia.

V tejto súvislosti považujem za potrebné uviesť, že v danom prípade s poukazom na všetky okolnosti prípadu, najmä na správu Národnej kriminálnej agentúry Prezídia Policajného zboru zo dňa 13.11.2019 sú splnené podmienky na mimoriadne zníženie trestu, avšak nie v zmysle ust. § 39 ods. 2 písm. b) Trestného zákona ako to konštatoval súd v napadnutom rozsudku, ale v zmysle ust. § 39 ods. 2 písm. e) Trestného zákona.

Z predmetnej správy Národnej kriminálnej agentúry Prezídia Policajného zboru zo dňa 13.11.2019 vyplýva, že obžalovaný v trestnej veci vedenej na odbore NAKA PPZ Bratislava pod ČVS: PPZ-105/NKA-BA2-2019 proti obv. Q. F. a spol. pre zločin podľa § 296 Trestného zákona a iné (tzv. I.) vystupuje ako korunný svedok, pričom na základe jeho výpovede došlo k vzneseniu obvinenia 25-tim členom zločineckej skupiny za rôznu, prevažne násilnú trestnú činnosť, pričom 13-ti z nich boli vzatí do väzby. Zastávam názor, že pokiaľ chcel prvostupňový súd obžalovanému uložiť podmienený trest odňatia slobody s probačným dohľadom, mal aplikovať ust. § 39 ods. 2 písm. e) Trestného zákona s poukazom na ust. § 39 ods. 3 písm. d) Trestného zákona, v zmysle ktorého súd pri ukladaní trestu pod zákonom ustanovenú trestnú sadzbu nesmie uložiť trest odňatia slobody kratší ako dva roky, ak je v osobitnej časti trestného zákona dolná hranica trestnej sadzby trestu odňatia slobody aspoň päť rokov.

Vzhľadom k uvedenému navrhujem, aby odvolací súd podľa § 321 ods. 1 písm. b), písm. d) Trestného poriadku zrušil napadnutý rozsudok a podľa § 322 ods. 3 Trestného poriadku vo veci rozhodol sám v intenciách môjho odvolania.“

Krajský súd vo veci vykonal verejné zasadnutie, na ktoré sa dostavil prokurátor krajskej prokuratúry a obžalovaný. Prokurátor krajskej prokuratúry na verejnom zasadnutí navrhol odvolaciemu súdu odvolaniu prokuratúry vyhovieť. Obžalovaný žiadal odvolanie prokurátora zamietnuť.

Krajský súd v Trnave, ako súd odvolací, postupom uvedeným v ustanovení § 317 ods. 1 Trestného poriadku zistil, že odvolanie proti rozsudku okresného súdu podala procesná strana na to oprávnená - prokurátor, a to v lehote ustanovenej v zákone, pričom dospel k záveru, že odvolanie prokurátora je dôvodné, pretože okresný súd nesprávne aplikoval ustanovenie § 39 ods. 2 písm. b), písm. d), ods. 4 Trestného zákona.

Vo všeobecnosti treba uviesť, že trest je právnym následkom trestného činu a preto musí byť úmerný k spáchanému trestnému činu (zásada proporcionálnosti trestu). Úmernosť trestu okrem iného určujú aj pohnútky páchateľa a možnosti jeho nápravy. Úsudok o možnosti nápravy páchateľa si súd vytvára z veľkej časti už na základe hodnotenia povahy a závažnosti spáchaného trestného činu (t. j. či ide o prečin, zločin, obzvlášť závažný zločin) pri náležitom zhodnotení osoby páchateľa. Záver súdu o možnosti nápravy páchateľa musí byť vždy v plnom súlade s ochranou, ktorú súd uloženým trestom poskytuje záujmom spoločnosti, štátu a členom spoločnosti pred útokmi páchateľov trestných činov a výchovným pôsobením na ostatných členov spoločnosti.

Trest je jedným z prostriedkov na dosiahnutie účelu Trestného zákona, čím je určená aj jeho funkcia v tých smeroch, v ktorých má pôsobiť zákon, t. j. na ochranu spoločnosti a na výchovu páchateľa a ostatných občanov. Ochrana spoločnosti sa uskutočňuje dvoma prvkami, jednak prvkom donútenia

(represia), ale tiež prvkom výchovy. Oba prvky sa uplatňujú zásadne súčasne v každom treste, pričom treba mať na zreteli dôležitosť vzájomného pomeru medzi trestnou represiou a prevenciou. Trestný zákon vychádza z myšlienky, že základným účelom a cieľom trestu je ochrana spoločnosti pred trestnými činmi a pred ich páchatelmi.

Individuálna prevencia spočíva vo vytvorení podmienok na výchovu odsúdeného k tomu, aby viedol riadny život. Generálna prevencia má zabezpečiť nielen odradenie ostatných potenciálnych páchatel'ov od páchania trestných činov, ale i utvrdenie pocitu právnej istoty a spravodlivosti u ostatných členov spoločnosti. Spravodlivé a včasné uloženie trestu dáva ostatným členom spoločnosti najavo, že konanie, za ktoré bol uložený trest, je protiprávne a nežiaduce, varuje ich pred páchaním trestnej činnosti a posilňuje pocit právnej istoty a právneho štátu. Trestný zákon vychádza z jednoty individuálnej a generálnej prevencie, pričom obe tieto zložky sa navzájom dopĺňajú a podmieňujú. Disproporcia medzi jednotlivými druhmi prevencie v zásade vedie k nedostatočnému výchovnému pôsobeniu trestu, tak na páchatel'a trestného činu, ako i na ostatných členov spoločnosti. Trest samozrejme musí vyjadrovať aj morálne odsúdenie páchatel'a spoločnosťou. Inak povedané musí vyjadrovať spoločenské odsúdenie, negatívne ohodnotenie páchatel'a a jeho činu, tak právne, ako aj etické.

Podľa § 39 ods. 2 písm. e) Trestného zákona súd môže znížiť trest pod dolnú hranicu trestnej sadzby ustanovenej týmto zákonom aj vtedy, ak odsudzuje páchatel'a ktorý sa zvlášť významnou mierou podieľal na objasnení trestného činu korupcie podľa ôsmej hlavy tretieho dielu osobitnej časti tohto zákona, trestného činu založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny podľa § 296, trestného činu založenia, zosnovania a podporovania teroristickej skupiny podľa § 297 alebo obzvlášť závažného zločinu spáchaného organizovanou skupinou, zločineckou skupinou alebo teroristickou skupinou, alebo na zistení alebo usvedčení jeho páchatel'a tým, že poskytol v trestnom konaní dôkazy o takom čine, ak vzhľadom na povahu a závažnosť ním spáchaného trestného činu má súd za to, že účel trestu možno dosiahnuť aj trestom kratšieho trvania; znížiť trest odňatia slobody pod dolnú hranicu trestnej sadzby sa nesmie voči organizátorovi, návodcovi alebo objednávateľovi trestného činu, o ktorom poskytol dôkazy v trestnom konaní.

Podľa § 39 ods. 4 Trestného zákona v konaní o dohode o uznaní viny a prijatí trestu môže súd uložiť trest odňatia slobody znížený o jednu tretinu pod dolnú hranicu zákonom ustanovenej trestnej sadzby a v prípade trestných činov uvedených v odseku 3 písm. a) trest odňatia slobody nie kratší ako dvadsať rokov.

V prvom rade treba konštatovať, že po preskúmaní spisového materiálu sa odvolací súd v celom rozsahu stotožnil s odvolaním prokurátora. Pokiaľ by súd aplikoval ustanovenie § 39 ods. 2 písm. d), ods. 4 Trestného zákona, by bol uložený trest nezákonný.

Zo správy Národnej kriminálnej agentúry Prezídia Policajného zboru zo dňa 13.11.2019 (č. I. 379) odvolací súd zistil, že obžalovaný je v trestnej veci vedenej na odbore Bratislava NAKA P PZ pod ČVS: PPZ-105/NKA-BA2-2019 proti obv. Q. F. a spol. pre zločin založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny podľa § 296 Trestného zákona a pre ďalšie trestné činy (tzv. I.) v procesnom postavení korunného svedka. Obžalovaný sa významnou mierou podieľal na samotnej realizácii tejto trestnej veci. Na základe jeho výpovede bolo vznesené obvinenie 25 členom tejto zločineckej skupiny za rôznu, prevažne násilnú trestnú činnosť a 13 z nich boli vzatí do väzby.

Okresný súd tak mal správne aplikovať ustanovenie § 38 ods. 3, § 36 písm. l) Trestného zákona a § 39 ods. 2 písm. e) Trestného zákona, nakoľko odvolací súd má za to, že vzhľadom na závažnosť spáchaného trestného činu účel trestu možno dosiahnuť aj trestom podmieneným za súčasného uloženia povinnosti obžalovanému, aby sa tento nepriblížil k poškodenému na vzdialenosť menšiu ako 5 metrov a nezdržoval sa v blízkosti jeho obydlia.

Odvolací súd vychádzajúc z vyššie uvedeného zrušil napadnutý výrok o treste a v zmysle § 322 ods. 3 Trestného poriadku napokon sám rozhodol rozsudkom vo veci, pretože nové rozhodnutie vo vzťahu k výroku o treste bolo možné urobiť na podklade skutkového stavu, ktorý v napadnutom rozsudku bol správne zistený a teda dokazovanie ohľadom výroku o treste bolo vykonané v dostatočnej miere.

Podľa názoru odvolacieho súdu od obžalovaného V. S. možno dôvodne očakávať, že i výkon podmieneného trestu splní u neho účel tzv. individuálnej prevencie. Zároveň podľa názoru odvolacieho súdu uložený trest zodpovedá účelu trestu z hľadiska generálnej prevencie.

Z vyššie uvedených dôvodov bolo preto rozhodnuté spôsobom uvedeným vo výroku tohto rozsudku krajského súdu.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustný ďalší riadny opravný prostriedok.